

דור נפילים

דור נפילים

ומבקשת שיאשרו לה 'סכום פעוטי' ללול.
הפטנט עבד מסתבר.

בגיל 56, בתום 23 שנות עבודה רצופות,
פורשת מאשה מריכוז הלול ונכנסת לריכוז
מגזר החלבשה והמתפרות. בין לבין שימשה
תמחירנית ועבדה גם בהנהלת החשבונות.
מתקופה זו זכרה בעיקר את ה'מלחמות' עם
מרכזי ענפים על תוספת כח אדם.

מתוארת בפי מכריה כאשה חרוצה, ישירה
מאד וגאה במשפחתה.

בדיון על על הזיקנה בקיבוץ אמרה פעם:
זיקנה לא מוכרחה להיות פגע רע. היא הצרה
במידה רבה על עזיבת בניה את הקיבוץ אך
התנחמה בכך שבני הקיבוץ העוזבים נושאים
עימם למחוז חפצם איכויות שרכשו בקיבוץ
שתבטאנה בפחות ירידה מן הארץ, יותר
מוסריות ואי רדיפה אחר כסף. הרגישה
חסרת אונים על שאינה יכולה לסייע חומרית
לבניה שבעיר- אלה הרהורים קשים אמרה,
הגורמים לרגשי חרדה ולכאב. היה לה קשה
עם המשפט השגור בערבי חג: 'ערב טוב
חברינו אורחינו והבנים שעזבו אותנו'. בחזית
ביתה השתרעה גינת ורדים וכריזנטמות
בצבעים מרהיבים, מעין כיבוש שממה פרטי,
צנוע, כל עוד אפשר לעבוד. את עשרים
שנותיה האחרונות עשתה בלוג. שנים אחדות
לפני מותה שכלה את בנה בכורה שנפטר עקב
מחלה. לפני פחות משנתיים נכנסה לניתוח
פשוט לכאורה כתוצאה מנפילה ממנו לא
הצלחה להתאושש עוד.

מאשה נולדה בעירה וולומין בפולין. גדלה
והתחנכה בבית יהודי טיפוסי של בני מעמד
הבניים, והצטיינה בלימודי המתמטיקה.
בקיץ 34 עלתה ארצה במסגרת תנועת הנוער
היישר אל גשר הלוהטת מחוס, שם נישאה
ליעקב ובהמשך נולד בנה בכורה ואח"כ שתי
הבנות. במאורעות תרצ"ו עוברת מאשה עם
בעלה לדלהמיה ונכנסת לריכוז ענף הלול
שהולך וגדל עשרות מונים. הכל היה שומם
סביב היא נזכרת, בשטח עמד צריף מחצלות
ובו פטיפון, צריף נוסף שימש כמטבח. את
הפרודוקטים להכנת האוכל היינו מביאים
מגשר. למרות הקושי איש לא התלונן, איש
לא השתמט, וכולם עשו למען הכלל, היתה
תחושה של מאמץ משותף לטובת מטרה
משותפת - בניית אשדות. לגד עינינו, היא
מספרת, ראינו כיצד הבית ניבנה ואיך
האידאולוגיה מתגשמת.

במהלך קרבות מלחמת השחרור נותרה
מאשה באשדות, בין נשים ספורות נוספות,
כדי לטפל בלול. יום אחד, היא מתארת,
הייתי לבדי באחד הלולים שעה שפצצה נפלה
בקרבת מקום ורסיס עבר ביני ובין עגלת
חלוקת המזון שדחפתי ויצא מן העבר השני.
לאור המקרה החליטו שמאחר שלא שומעים
בלול את רעש המטוסים, יסדרו לנו אדם
מבחון שתפקידו להזעיק ולהזהיר מפני
אווירונים אויב. יום אחד, היא נזכרת, שמענו
פגזים נוחתים בחצר וקראנו בשמו של איש
הקשר שצריך היה להזהיר אותנו מפני
המטוסים. רק עם שוך הירי התברר שהלה
הסתתר כל אותה עת בתוך בור הספיגה...

נאמנותה לענף לא ידעה גבול היא מתוארת
בפי חבריה כאחראית ומסורה וככזו שאינה
בוחרת בעבודה קשה, כולל הכנת התערובת
בידים. כשהיתה שומעת שמתקיימת ישיבת
מזכירות ונציגי "אשד" מוזמנים, שיערה
לעצמה שהולכים להשקיע שם סכומי עתק,
ואז היתה ממתינה בחוץ לשעת כושר.
כשנודמנה כזו, היתה נדחקת לישיבה